

SVENSKA FOLKE-SÅNGER OG MELODIER.

1

Nº 1.

Liten Karin.

Andante.

1. Och li - ten Ka - rin tjen - te på un - ga kun - gens gård; hon ly - ste som en

stjer - na bland al - la tär - nor små.

2. |: Hon lyste som en stjerna allt bland de tärnor små; :|
Och unga kungen talte till liten Karin så:

3. |: "Och hör du, liten Karin, säg, vill du blifva min? :|
Grå hästen och gullsadelen, dem vill jag gifva dig."

4. |: "Grå hästen och gullsadelen, jag passar inte på; :|
Gif dem din unga Drottning; låt mig med äran gå."

5. |: "Och hör du, liten Karin, säg, vill du blifva min? :|
Min rödaste gullkrona den vill jag gifva dig."

6. |: "Din rödaste gullkrona jag passer inte på; :|
Gif den din unga Drottning; låt mig med äran gå!"

7. |: "Och hör du, liten Karin, säg, vill du blifva min? :|
Mit halfva kungarike det vill jag gifva dig."

8. |: "Dit halfva kungarike jag passar inte på; :|
Gif det din unga Drottning, låt mig med äran gå!"

9. |: "Och hör du, liten Karin, vill du ej blifva min, :|
Så skall jag låta sätta dig i spiketunnan in."

10. |: "Och vill du låta sätta mig i spiketunnan in; :|
Guds änglar små de se, att jag oskyldig är dertill."

11. |: — De satte liten Karin i spiketunnan in, :|
Och konungens små svenner de rullade henne kring.

12. |: Så kom det ifrån himmelen två hvita dufvor ner; :|
De togo liten Karin, och strax så blef det tre.

13. |: Så kom två svarta korpar dit upp från helfvete; :|
De togo unga konungen, och strax så blef det tre.

№ 2. Den Bergtagna.

Andantino.*Solo.**Tutti.**Solo.*

2.

Hon klappade på bergadörren med fingrarna små:
 Tiden görs mig lång —
 "Statt upp du höga Bergakung, drag låsen ifrå!"
 Men jag vet, att sorgen är tung *).

3.

Och upp steg Bergakungen, drog låsen ifrå;
 Så bar han den bruden i silkes-sängen blå.

4.

Så var hon i berget i åtta runda år,
 Fick sönerna sju och en dotter så bård.

5.

Jungfrun hon gångar sig för Bergakungen stå:
 "Ack gifve, att jag finge till moder min hemgå!"

6.

"Och nog kan du hem till din moder få gå;
 Blott att du ej vill nämna sju barnen de små.""

7.

Och när som hon kom på sin kära moders gård;
 Ute för henne huld-moderen står.

8.

"Och hvar har du varit så långan en tid?
 Nu hafver du väl varit uti Rosende lid?"

9.

"Och inte har jag varit uti Rosende lid;
 I berget har jag varit så långan en tid.

10.

I berget har jag varit i åtta långa år;
 Der har jag födt sju söner och en dotter så bård.""

11.

Bergakungen in genom dörren steg.
 "Hvi står du här och talar så mycket ondt om mig?"

12.

"Och inte har jag talat något ondt om dig;
 Tiden görs mig lång —
 Men väl om det goda, du gjort emot mig.""
 Men jag vet, att sorgen är tung.

13.

Så slog han henne på blekan lilje-kind,
 Så blodet det stank på snörekjorteln fin.

14.

"Packa dig på dörren och låt det ske fort!
 Och aldrig skall du komma inför din moders port."

15.

"Farväl min kära fader! farväl min hulda mor!
 Farväl min kära syster! farväl min kära bror!"

16.

Farväl du höga himmel! farväl du gröna jord!
 Nu reser jag till berget, der Bergakungen bor.""

17.

Så redo de sig öfver den mörka långa skog;
 Hon bitterligen gret, men Bergakungen log.

18.

Så gingo de berget sex gånger omkring;
 Så öppnades dörren och de stego in.

19.

Ung dotteren framsatte den röda gullstol;
 "O hvilten er här min sorgbebundna mor!"

20.

"Och hämta mig in de glaset med mjöd;
 Derur vill jag dricka mig sjelfvan till död.""

21.

Och första dricken hon af mjödglaset drack,
 Hennes ögon de lycktes och hjertat det brast.

*) 2den og 4de Linie gjentages i hvert Vers som Omkvæd.

№ 3 a).

*Andante. Solo***Harpans kraft.**

1. Herr Pe - der han for sig sö - der un - der ö, Herr Pe - der han for sig sö - der un - der ö, der

Tutti.
fä - ste han sig så vä - nan en mö. Min hjer - te - li - ga kär! I sä - gen mighvarför I sör - jen.

2. "Antingen sörjen I för fader eller mor,
Eller sörjen I för syster eller bror?"
Min hjerteliga kär! I sägen mig hvarför I sörjen.
3. "Och intet sörjer jag för fader eller mor,
Och intet sörjer jag för syster eller bror!"
4. "Antingen sörjen I för sadel eller häst,
Eller sörjen I för jag hafver er fäst?
5. "Och intet sörjer jag för sadel eller häst,
Eller sörjer jag för oi hafver mig fäst!
6. Jag sörja, jag sörja, jag sörja väl må,
Jag vet så väl huru mig lærer gå.

7. Det mig var spådt allt medan jag var barn,
Att jag skulle drukna på min bröllopsdag."
Min hjerteliga kär, I sägen mig hvarför I sörjen.
8. "Och jag skall bygga en bro så stark,
Om det skall mig kosta tolf tusen mark.
9. Och sjelfver så skall jag bredvid eder rida,
Och femton mina hofmän på hvar eder sida."
10. Och när som de kommo till borgaregrind,
Der dansade en hjort, der spelade en hind.
11. Och alla så gäfvos de på djuret vara,
Ensammen läto de den jungfrun fara.

№ 3 b).

*Andante. Solo***Harpan kraft.**

1. Herr Pe - der han for sig söderun - der ö, der fä - ste han sig så vä - nan en mö.

Tutti.
Min hjer - te - li - ga kär! min hjer - te - li - ga kär! I sä - gen mig hvar - för I sör - jen.

12. Och när som hon kom der midt uppå bro,
Der stapplade hästen på fyra gullskor.
Min hjerteliga kär! I sägen mig hvarför I sörjen.
13. På fyra gullskor och trettio gullsöm,
Och Jungfrun hon föll i stridande ström.
14. Herr Peder han talar till sin lilla smådräng:
"Och hemten mig hit min gullharpesträng!"
15. Herr Peder han spelade så ljufvelig,
Så foglarne på qvistarne de dansa dervid.
16. Han spelade barken af hårdaste träd,
Han spelade barnet ur moderens knä.

17. Och första slag han på gullharpan slog,
Då satt der Necken på vattnet och log.
Min hjerteliga kär! I sägen mig hvarför I sörjen.
18. Och andra slaget på gullharpen lät,
Då satt der Necken på vattnet och gret.
19. "Herr Peder, Herr Peder, du spela ej så hårdt;
Du skall din unga brud igen väl få.
20. Och du skal få igen din unga brud så röd,
Som aldrig hon legat i böljorna död."
21. Och der blef glädje och mycken ro,
Herr Peder fick igen sin fästemo god.

Nr 4. **Sorgens magt.**

Andante.

Solo.

Tutti.

1. Li - ten Ker - stin och hennes Mo - der de la - de gull i bår. Hvem bry - ter löf - ven af lil - je -

Hvem bry - ter löf - ven af lil - je -

p

Solo.

Tutti.

träd? Li - ten Ker - stin hon sør - jer sin få - ste-man ur graf. I frøj - den e - der al - la da - gar.

träd? I frøj - den e - der al - la da - gar.

2.
Han klappade på dörren med fingrarna små:
Hvem bryter löfven af liljetråd?
"Statt upp, liten Kerstin, tag låsen ifrå!"
I fröjden eder alla dagar.

3.
"Med ingen så hafver jag stämman satt;
Och ingen så släpper jag in här om natt."

4.
"Statt upp, liten Kerstin, tag låsen ifrå!
Jag är den ungersven du förr så hållit af."

5.
Och Jungfrun hon mände så hastelig uppstå,
Så lätt tager hon den låsen ifrå.

6.
Så satte hon honom på rödan gullskrin,
Och tvådde hans fötter i klaraste vin.

7.
Så lade de sig i sängen ner;
De talade så mycket, de sofvo inte mer.

8.
Och hanarna börja nu att gala;
De döde få ej längre hemma vara.

9.
Och Jungfrun steg upp och tog på sig sina skor;
Hvem bryter löfven af liljetråd?
Så följde hon den ungersven öfver lången skog.
I fröjden eder alla dagar.

10.
Och när som de kommo fram till kyrkogård,
Då började försvinna hans fagergula hår.

11.
"Och se, sköna Jungfru, hur månan upprann!"
Så hastelig den ungersven från henne försvann.

12.
Då satte hon sig ned allt uppå hans graf:
"Och här skall jag sitta tills Herren Gud mig tar."

13.
Då hördes henne svara den ungersven:
"Och hör du, liten Kerstin, gå hem igen!"

14.
För hvar och en tår, som du fäller på jord,
Min kista hon blifver så full utaf blod.

15.
Men hvar gång på jorden du är i hjertat glad,
Min kista hon blifver så full af rosors blad."

Dandse.

Nr 5.

№ 6.

First system of music for No. 6, measures 1-8. The music is in 3/4 time, key of D major. The upper staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lower staff begins with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The first measure is marked *mf*. The second measure is marked *sf*. The third measure is marked *sf*. The fourth measure is marked *p*. The fifth measure is marked *Fine.* The sixth measure is marked *p*. The seventh measure is marked *p*. The eighth measure is marked *p*.

№ 7.

Second system of music for No. 7, measures 1-8. The music is in 3/4 time, key of B-flat major. The upper staff begins with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat, E-flat). The lower staff begins with a bass clef and a key signature of two flats (B-flat, E-flat). The first measure is marked *ff*. The second measure is marked *p*. The third measure is marked *p*. The fourth measure is marked *p*. The fifth measure is marked *p*. The sixth measure is marked *p*. The seventh measure is marked *p*. The eighth measure is marked *p*.

Continuation of the second system of music for No. 7, measures 9-16. The music is in 3/4 time, key of B-flat major. The upper staff begins with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat, E-flat). The lower staff begins with a bass clef and a key signature of two flats (B-flat, E-flat). The first measure is marked *p dolce*. The second measure is marked *p dolce*. The third measure is marked *p dolce*. The fourth measure is marked *p dolce*. The fifth measure is marked *f*. The sixth measure is marked *f*. The seventh measure is marked *f*. The eighth measure is marked *f*.

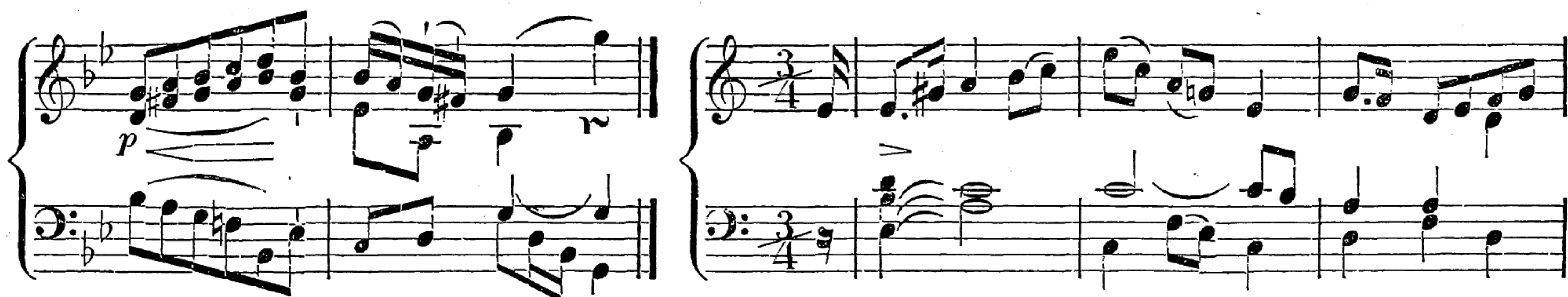
№ 8.

Third system of music for No. 8, measures 1-8. The music is in 3/4 time, key of B-flat major. The upper staff begins with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat, E-flat). The lower staff begins with a bass clef and a key signature of two flats (B-flat, E-flat). The first measure is marked *p*. The second measure is marked *p*. The third measure is marked *p*. The fourth measure is marked *p*. The fifth measure is marked *f*. The sixth measure is marked *f*. The seventh measure is marked *p*. The eighth measure is marked *p*.

№ 9.

№ 10.

№ 11.

№ 12.

Anm. Af de under Nr. 5—12
aftrykte Dandse ere Nr. 5, 6,
7, 11 og 12 optegnede i Vester-
göthland, — Nr. 8 i Nerrike,
— Nr. 9 i Norrbotten og Nr. 10
i Norrland.

Andante.

Magdalena.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Mag-da-le - na stod i grö-nan lund, När so - len sig haf-ver röd-nat. Och sjelf Gud fa - der till

Tutti.

hen - ne kom Allt u - ti lun-den grö - na.

12. Ingen annan säng skall du få,
Än uppå törnen och taggar små.””
13. När de sju åren voro om,
Sjelf Gud fader till henne kom.

14. “Hvad tyckes dig om lönen din?”
“Väl tyckes mig om lönen min.
15. Väl tyckes mig om lönen min;
Ty jag har fått min förtjenta lön.””

2. “Magdalena gif mig vattnet rent;
— När solen sig hafver rödnat —
Ty jag vet ingen källa ren.” —
Allt uti lunden gröna.
3. “Jag har ej bytta, jag har ej spann,
Jag kan ej ge er dricka ur bara hand.””
4. “Hade du intet varit i manna våld,
Så skulle jag druckit ur din bara hand.”
5. Magdalena svor sin Konung båd,
Att hon aldrig varit i manna våld.
6. “Magdalena, svär dig intet bort,
Du hafver aflat foster tre!”
7. Magdalena föll på sina bara knän:
“Sjelf Gud fader mig skriftar här!”
8. “Och ingen annan lön skall du få,
Än uti skogen i sju år gå.
9. Ingen annan mat skall du få,
Än äta knoppar af träden små.
10. Ingen annan drick skall du få,
Än suga daggen af bladen små.
11. Ingen annan ro skall du få,
Än ibland björnar och lejon gå.
16. “Hören, I Englar, släpp qvinnan in;
Ty hon har lidit för synderna sin!
17. I himmelen är bygd din stol,
Och ibland Englar får du din ro.”

Andante.**Den blodiga sonen.***(Finsk Melodie.)*

1. Hvarfrån kom du? Hvarfrån kom du? Glade so-nen min! "Från hafsstranden, från hafsstranden. Kär huldmo-der min!"

*) I 6te til 10de Vers synges saaledes:

6. "Gånge i sko-gen och hug-ge han ved der, Al-drig han vän-te mig me-ra till-ba-ka. Kär huld-mo-der min!"

2. Och hvad gjorde du der borta?
Glade sonen min!
"Mina hästar har jag vattnat.
Kär huldmoder min!"
3. Hvar din rock med ler du fläckt?
"Hästen den trampat; hästen den trampat."
4. Hvar ditt svärd med blod du sölat?
"Ende brodern har jag mördat."
5. Hvarthän ernar du dig sedan?
"Hän till andra fjerran länder."
6. Hvar din gamle far du lemnar?
Glade sonen min!
"Gånge i skogen och hugge han ved der,
Aldrig han vänte mig mera tillbaka.
Kär huldmoder min!"
7. Hvar din gamle mor du lemnar?
"Sitte i vrån hon och spinne der blåren,
Aldrig hon vänte mig mera tillbaka!"

8. Hvar din unga hustru du lemnar?
"Gånge hon smyckad och tage en annan,
Aldrig hon vänte mig mera tillbaka!"
9. Hvar din unge son du lemnar?
"Gånge i skolen och slite der risen,
Aldrig han vänte mig mera tillbaka!"
10. Hvar din unga dotter du lemnar?
"Gånge i skogen och plocke der bären,
Aldrig hon vänte mig mera tillbaka."
11. Men när kommer du derifrån åter?
"Då, när solen från Nordpolen lyser!"
12. När ifrån Nordpolen lyser väl solen?
"Då, när på vattnet stenarne rulla!"
13. När rulla stenarne uppå vattnet?
"Då, när fjädren sjuiker till botten!"
14. När till botten sjunker då fjädren?
"Då, när alla till domen anlända!"

(Öfversättning från Finskan.)

Andantino.

Oväntad bröllopsgäst.

1. Det var två så - ta vän - ner, Som höll' hvar-an-dra kär; Den e - na for till främmand'land I-
2. Den ungersven skul - le bort - re - sa I - från sin hjertans vän: "Låt in - gen dig bort - lo - cka, Till

från sin få - ste - mö — Den e - na for till främmand'land I - från sin få - ste - mö.
dess jag kommer i - gen! — Låt in - gen dig bort - lo - cka, Till dess jag kommer i - gen!"

3. : När ungersven var bortrester,
Fick hon en annan kär, :
: Som henne väl behagade,
Allt efter sitt begär. :	7. : Så börja' han att dansa
Den långa dans till slut. :
: "Ack! hör min sköna Jungfru!
Hvarför är hon så blek? :	11. : Han satte sig att skriva
Det långa afskeds bref; :
: Så tog han fram sitt timmeglas
Som väntar på hans lif. :
4. : När ungersven detta spörja får,
Fick han ett annat mod; :
: Han sadlade upp sin gångare grå,
Red sig dit bröllopet stod. :	8. : Hvarför är hon så bleker,
Hvarför är hon så blyg?" :
: "En annan har mig lockat,
Se'n du var rest af by. : *	12. : När glaset var utrunnit,
Och tiden var förbi, :
: Så tog han sitt förgyllande svärd
Och stack uti sitt lif. :
5. : När ungersven detta veta fick,
Fick han ett annat sinn: :
: Han vände sina kläder
Och gick i brudstugan in. :	9. : Jag må väl vara bleker,
Och kinden icke röd; :
: En annan har mig lockat,
Han sade, du var död." :	13. : När blodet börja' rinna,
Som strida strömmar plä', :
: Så öppnade han dörren,
Bad sköna Jungfrun se. :
6. : Så bad han att få dansa
Med bruden liten stund; :
: Men hennes hjerta bäfvade
Och blek var Jungfruns kind. :	10. : Och när han hade dansat
Den långa dans till slut, :
: Så sprang han in i kammaren,
Slog dörren igen om sig. :	14. : Så kommen, flickor alla!
Och sen hur svårt det är, :
: Med falsker tunga tala,
Och ha' en annan kär. :
15. : Men hvem kan hämta rosor
Utaf de hårda berg? :	: Och hvem kan finna kärlek
Der ingen kärlek är? :	

№ 16. Hönsgummans visa*).

Andante.

1. Ha - nar å hö - nor å kyck - lin - gar små, Spring glät - tu - ga nu:
Qväd mi - na pul - lor å tup - par, hå, hå; Sjung ku - cku - li - - - ku. Lät si, hvar en hop-par I-

kring si - na kop-par Å näb - ba - na dop - par. Jag or - kar il - la gå, Sit - ter gam - mal å grå, Men

qvä - der än - då.

2.
Fyra tiog¹ år, å så nitton dertill,
Å min ålder i dag.
Folcke må tro mäg så mycke di vill,
Men aldrig vet jag,
Min hog vari bättre, Fornögder å lätter,
Båd dagar och nätter,
Än han ha varit nu På sex år eller sju,
För nån Herre och Fru.

3.
Fäm stora herrskap på herrgålen vår²,
Allt efter hvarann,
Mins jag så väl, som de varit i går,
Och derföre kan
Min åldriga tunga Om herrskapet siunga,
Bå gamla å unga:
Den, som ha varit mä, Må ju veta hur då ä,
Var man säker på då³.

4.
Års gammal var jag, då Fröken for bort⁴,
Då hörd' jag di sa',
Hur hon ha hushålla, rundt⁵ eller torrt⁶,
Då va som då va:
Men bort vil hon resa Te den, som kan läsa
Bakfram i Catkesa.
Lika hva di sa', Nog ha Fröken varit bra:
Men di narra'na sta⁷.

5.
Sen var en Herre på gålen⁸, jag mins,
Han va väldug med art;
Yppare husbonde näppliga fins,
Men han dödde så snart.
Å Frun, som var änka⁹, Fick sörja och täncka,
Hvad hon skulle skänka
Te dem, som mä mackt Uppå gålen hade ackt
Och om ägorna vakt.

*.) Een af de meest yndede og udbredte svenske Folkeviser, skreven 1752 af O. Cardius, Sognepræst i Huddinge i Södermanland.

6.

Bästa, som Frun i sitt hus hade qvar,
Var en endaste son¹⁰,
Fyra års Herre, som miste sin far:
Men mins, han va mohn¹¹
Om åkrar å ängar
Å flitiga drängar,
Om ägor å pengar:
Han föga var stor,
När han fölgde sin mor
Å kring ägona for.

7.

Gransämja¹², hemfred å styr på sitt hus
Hölt han som en kar.
Frun, som han fick, var ett dygdenes lius¹³,
En Fröken så rar,
Så from å gudfruktig,
Så sedig å tuktig
I hushållet dugtig,
Att af detta par
Är åminnelse qvar
Alla verldenes dar.

8.

Arfvinger fingo den Herre å Fru,
Jag mins inte grant:
Som jag kan tycka så voro de sju —
Jo, jo, då va sant;
Ty fyra de siste
Små Herrar, jag viste,
Att herrskapet miste:
Den älsta va qvar¹⁴,
Å så Fröknar et par¹⁵,
Med moder å far.

9.

Herrskape sielfva, de lefde så kort,
Jag mins hur vi gret,
När som vår nådiga Fru dödde bort:¹⁶
Den sorgen var het
Å svår för oss alla,
Som bittraste galla;
Vi gick här å valla
Bå nätter å dar,
Å den ömaste var
Vår bedröfvade far.

10.

Fyra, så när som et fierendels år
Han lefde derpå:
Men, tamikatten! när han stog på bår¹⁷,
Hur di glunkade¹⁸ då.
Di sa': vi få värre
Bå större å smärre;
Vi miste en Herre,
Som ville å fick
Hålla ordning å skick.
Gissa på hur å gick.

11.

Sonen¹⁹ tog hushälle först uti akt,
Men sen for han ut,
Reste med junkrar å drängar på jagt,
Hade kulor å krut.
Men trålla då krute,
Di hölts mä der ute!
Dä vålde, på slute,
Att räfvana log
Åt dä skotte, som tog,
Dä vår hushonde dog.²⁰

12.

Endaste systemen va frommer å go²¹,
Som ärfde sin bror;
At hennes Herre²² på loften å tro,
Som han henne svor,
Fick styra å stella,
Så de blefvo sälla,
Som hade vari snälla.
Å sen ha dä gått,
Bå mä stort å mä smått,
Såsom han ha förmått.

13.

Nog va dä mer än halftanna tiog år,
Dä herrskape här
Rådande voro på herrgålen vår
Med mycket besvär.
Nu ä di döda²³
Från omsorg å möda,
Vår ögon ä röda;
Ty jemmer å gråt,
Va vår dagliga lät
Hela tiden bort åt.

14.

Men huru väl ha den Högste försett
Vår herrgård igen?
Mä både Herre å Fru Han ha gett²⁴,
Så jag aldrig vet än,
Sen jag börja lära
Ta maten å bära
Te pullorna kära,
Dä låti så väl
För bå junker å häl²⁵,
Bå te kropp å te siäl.

15.

Herrskape läser å sjunger å ber,
Dä märker väl jag:
Unge små Herrarna lära ju mer
Hvar endaste dag.
Aldri ska höras
Nån orätt få göras,
Ell' någon ska töras,
Te peka säg fram,
Å biu te någon skam,
Munser ell' Madam.

16.

Herre Gud, signa di dygdiga två,
För al ordning å tukt!
Himlen bevare de plantorna små,
Deras härliga frukt!
Så den må bli mogen,
Te dygd redebogen,
Rättrådig å trogen!
Ty då bli dä gott,
Te få del i den lott,
Som jag ha nu fått.

17.

Solen å månen å stjernorna ge
Sin härliga glants:
Diuren på markene nöie bete
Med lek uti dants.
Hela jolen hoppar,
Å mustiga droppar
Gör lustiga kroppar.
Flicka qvick å ung,
Kan du bättre, så siung;
Jag ä gammal å tung.

¹⁾ tjog o: Snese. ²⁾ a. Kong Carl d. 10de (Gustav) og Dronn. Hedvig Eleonora; b. Carl d. 11te og Ulrica Eleonora; c. Carl d. 12te; d. Ulrica og Frederik d. 1ste; e. Adolph Frederik og Lovisa Ulrica. ³⁾ o: Det kan man være sikker paa. ⁴⁾ Dronn. Christina, der nedlagde Regjeringen 1654, gik over til den catholske Religion og drog til Rom. ⁵⁾ rundt o: rundeligt. ⁶⁾ torrt o: knapt. ⁷⁾ o: Men de narrede hende afsted. ⁸⁾ Carl d. 10de. ⁹⁾ Hedvig Eleonora. ¹⁰⁾ Carl d. 11te, f. 1655. ¹¹⁾ mohn (mån) o: omhyggelig. ¹²⁾ gransämja o: Venskab med Naboer. ¹³⁾ Ulrica Eleonora (den ældre). ¹⁴⁾ Kronprindsen Carl, f. 1682. ¹⁵⁾ Hedvig Sophia og Ulrica Eleonora. ¹⁶⁾ 1693. ¹⁷⁾ Carl d. 11te døde 1697. ¹⁸⁾ glunkade o: mumlede, snakkede i Krogene. ¹⁹⁾ Carl d. 12te. ²⁰⁾ d. 30te Nov. 1718. ²¹⁾ Ulrica Eleonora. ²²⁾ Frederik d. 1ste. ²³⁾ Ulr. Eleonora døde 1741; Frederik d. 1ste 1751. ²⁴⁾ Adolph Frederik og Lovisa Ulrica. ²⁵⁾ häl o: Bondeknüs.

№ 17.

Liten vallpiga.

Allegretto.*Solo.*

1. — Li - ten vall - pi - ga hon tul - la - de vall: Så väl hon kan — Hon sjun-ger så va-ckert för get-ter-na

Tutti.

Så väl hon kan —

all; Så väl hon qvä - da kun - de.

Tutti.

Så väl hon qvä - da kun - de.

2. Och Konungen vakna' i högan loft låg:
"Hvad är för en fogel, så väl sjunga må?"
3. "Det är ingen fogel, fast Eder tyckes så;
Men liten vallpiga med getterna små."
4. Och Konungen talte till småsvenner två:
"I bedjen liten vallpiga inför mig gå."
5. Och småsvennen talte till vallpigan så:
"Lyster liten vallpiga för Konungen ingå?"
6. "Och huru skall jag inför konungen gå,
Som int' är klädd i annat än valmaret grå?"

7. "Konungen aktar din' kläder ej på;
Vallvisan den lyster han höra uppå."
8. Liten vallpiga inför Konungen steg,
Och Konungen henne med blida ögon neg.
9. "Och liten vallpiga, qväd visan för mig!
En silk'stickad kjortel den gifver jag dig."
10. "En silk'stickad kjortel den passar jag ej på;
Jag hellre vill gå vall med getterna små."
11. "Och hör, du liten vallpiga, qväd visan för mig;
Ett gångande skepp i floden, det gifver jag dig."
12. "Et gångande skepp i floden jag passar ej på;
Jag hellre vill gå vall med getterna små."
13. "Och hör, du liten vallpiga, qväd visan för mig;
Min tro och min ära dem gifver jag dig."
14. "Din tro og din ära dem kan jag ej få;
Men väl kan jag sjunga min visa ändå."
15. Så begynte hon en, så begynte hon två;
Då började skeppen i floden att gå.
16. Och så qvad hon fyra och så qvad hon fem;
Då dansade Konungen och alla hans män.
17. "Och det mig är lofvadt, det låt mig nu få;
Och låt mig så gå till getterna små."
18. "Och det dig är lofvadt, det kan du väl få;
Men aldrig skall du mer med getterna gå."
19. Och tärnor och Jungfrur de krusa' hennes hår,
Och Konungen sjelf satte gullkronan på.

№ 18. Skön Anna.

Moderato.

1. Skön An - na hon går till sjö - a - strand, Och der spat - se - rar hon så vi - da. Till

hen - ne så kom en fa - ger, un - ger man, Han hel - sa - de på hen - ne så bli - da.

2. "Och hören I, min Jungfru! hvad jag Ersäga må:
Hafven I lust med mig att följa?
Att följa med mig till främmande land
Och blifva min hjertelig kära?"
3. "Inte jag det vill, och inte jag det kan,
Ej heller må Ni sådant begära;
Ty här är så mången Riddare son,
Som mig hafver bjudit sin ära."
4. "Och bjuda Er sin ära, hvem som bjuda vill!
Med mig så skolen I nu följa,
Ja följa mig bort i främmande land,
Den rödaste gullkronan at bära." —
5. Så hade han henne i åtta år,
Sju söner de hade tillsammans;
Men när som det led till det nionde år,
Så sökte sig Herr Peder en annan.
6. Skön Anna hon går för Drottningen in,
Hon helsar: "Fru och Furstinna!
Och kunde jag få i brudehuset gå,
Den unga bruden at skåda?"
7. "Och väl kan du få i brudehuset gå,
Den unga bruden at skåda;
Men dina söner sätt din faders vapen på,
Och låt dem så framför dig gånga."
8. Skön Anna hon steg i brudehuset in,
Allt som Gud henne tillstyrkte;
Hon fällde tårar på blekan kind,
De föllo henne neder på bröstet.
9. Skön Anna hon upå golfvat går,
Det rödaste vin i hon skänkte;
För hvar och en gång på bruden hon såg,
Hennes tårar kring vinglasen stänkte.
10. Och unga bruden frågar Konungen så:
"Hören hvad jag Eder mänd' säga!
Hvad är för små Herrar på golfvat gå?
Min faders vapen de bära?"
11. "Jag det väl säga mände för Er
Och sanning icke fördölja:
Det är väl alla mina söner sju;
Skön Anna hon är deras moder."
12. "Förbjude då Er den allsmäktige Gud!
Som tänken nu henne att svika;
Skön Anna hon är min syster så kär,
Som bortröfvad var af Österrike.
13. Gullkronan utaf mitt hufvud nu tag
Och röda gullbandet från bröstet,
Och gifven det åt skön Anna igen;
Skön Anna hon är nu min syster.
14. I tagen gullbandet utaf min arm,
Gullringarne af mina finger;
Och låt mig få resa till min moder hem,
Att bära henne dessa tidender."
15. Och unga bruden kastar en halfver gullring,
Skön Anna hon kastar den andra, —
Och tvenne så kära systrar voro de,
Och ringarne de runno tillsammans.
16. "Nu låt mig resa till min moder igen,
Att bäda henne dessa tidender.
Min moder har aldrig haft någon ro,
Allt sen hon skön Anna bortmiste."
17. Herr Peder han hade en broder så bård, Och honom så gaf han den unga brud i våld;
En riker och väldiger Herre, Skön Anna han sjelf ville äga.

№ 19. Vermelands Pris.

Andantino.

1. Ack Ver-me-land, du skö-na, du herr-li-ga land! Du kro-na för Sve-a-ri-kes Län-der!
Ja, om jag kom-me mitt i det för-lof-va-de land, Till Vermland jag än-då å-ter-vän-der.

Ja, der vill jag lef-va, ja, der vill jag dö; Och en-gång i-från Vermland jag ta-ger mig en mö, Så

vet jag, att al-drig jag mig ång-rar.

2. Ja! när du engång skall bort och gifta dig, min vän,
Da skall du till Vermeland fara;
Der finnes nog Guds gåfvor med flickor kvar igen,
Och alla ä' de präktiga och rara.
Men friar du der, så var munter och glad;
Thi muntra gossar vilja Vermlands flickorna ha,
De sorgsna — dem ge de på båten.
3. Och Vermelands gossen han är så stolt och glad,
Han fruktar för intet uti verlden;
När Konungen hjuder, då drager han åstad
Bland kulor och blixtrande svärden.
Ja! vore det Ryssar till tusendetal,
Han ej dem alla fruktar, han vill ej annat val,
Än dö eller segra med ära.

4. Och skulle han ej strida med glädje och med mod
Och lifvet sitt våga, det unga?
Der hemma sitter moder og beder för hans blod
Med bruden, den älskade, unga;

En Vermelands flicka, så huld och så skön!
För Kung och land han strider, og hon skall bli hans lön:
Ho kan honom då öfvervinna?

N° 20.

Larghetto.

Liten Kerstins bröllop och begrafning.

Solo.

1. — Stall-bro - der tal - te till stall - broder sin; Så gla - de - lig —: "Får jag li - ten
Tutti.
Så gla - de - lig —
Ker - stin, skön sy - ster din? Så fal - ler min hug till hen - ne."
Tutti.
Så fal - ler min hug till hen - ne.

2. "Liten Kerstin hon är så liten och ung,
— Så gladelig —
Hon kan icke bära gullkronan så tung."	5. De ledde den bruden på kyrkogård,
— Så gladelig —
Gullvirkade kläder och gullflätadt hår.	8. "Och Herre Gud Fader! hör min bön:
— Så gladelig —
Tag bort liten Kerstin med'n skogen står grön."
3. "Och vore liten Kerstin än aldrig så ung,
— Så gladelig —
I år skall hon bära gullkronan så tung."	6. De ledde den bruden i kyrkan in,
— Så gladelig —
Hennes tårar de tillra så tidt ned på kind.	9. Och Pingsttag var det, den bönen hon bad,
— Så sorgelig —
Och midsommarsdagen hon lades i graf.
4. Så lyfte de Bruden på högan häst,
— Så gladelig —
Och Kungens små svenner de redo henne näst.	7. De ledde den Bruden i Brudestol;
— Så gladelig —
Hennes tårar de tillra så tidt ned på jord.	10. Så lade de liten Kerstin på bår,
— Så sorgelig —
Och sjelfva Guds Englar de kring henne står
11. De buro det liket på snöhvitan sand,
— Så sorgelig —
Och sjelfva Guds Englar de för henne sang.	12. De lade det liket i svartan mull,
— Så sorgelig —
Guds Englar de resta korset af gull.	

Nº 21.
Stolts Hilla.

Andante.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Hil-la lil - la sit - ter i kam-ma-ren sin, — In - gen vet min sorg, u - tan Gud — Hon fäl - ler så mån-gen

Tutti.

tår up - på kind. Den lef - ver al - drig till, som jag kan kla - ga mi - na sor - ger.

2.
Brådt kom bud för Drottningen in: —
Stolts Hilla lilla syr så vildt i sömnen sin.

3.
Drottningen axlade kappan blå,
Så mände hon sig till Stolts Hilla lilla gå.

4.
Drottningen slog Hilla på blekblommand kind,
Så blodet det stank på skarlakanet fint.

5.
"Nådiga Drottning! I slå mig ej så hårdt!
Jag är en Konungs dotter så väl som Eders Nåd."

6.
Hilla lilla klappar på hyendet blå:
"Och lyster min Drottning att hvila häruppå!"

7.
Nådiga Drottning! I sätten Er här ner,
Att jag må tälja mina sorger för Er.

8.
Medan jag var i min kära faders gård,
Sju riddare mig dagligen vaktade på.

9.
Min fader han höll mig så hederlig,
Två riddare dagligen tjente mig.

10.
Den ena han hette Hertig Magnus:
Han ville på äran mig beslå.

11.
Den andra hette Hertig Hillebrand,
Var Konungens son af Engeland.

12.
Och det var Hertig Hillebrand,
Med honom så mände jag fly utaf land.

13.
Hillebrand sadlade sin gångare grå,
Så lyfte han Stolts Hilla lilla deruppå.

14.
Och när som vi kommo i Rosende lund,
Der lyste Hertig Hillebrand hvila en stund.

15.
Han somna' en blund allt uti mitt skött;
Han sof der en sömn så ljuflig och söt.

16.
Hillebrand, Hillebrand! sof inte nu;
Jag hör min fader och mina bröder sju.

17.
Hillebrand, Hillebrand! sof inte så;
Jag känner min faders gångare grå.

18.
Hillebrand tog mig allt uti sin famn:
Hilla lilla, Hilla! nämme icke mitt namn*).

19.
Han slog uti den första skar'
Mina bröder sex, också min far.

20.
Han mötte den andra flock,
Min yngsta broder med gullgulan lock.

21.
Och Hillebrand, Hillebrand! stilla ditt svärd;
Den dösen är ej min yngsta broder värd.

22.
Jag hade ej förr utsagt dessa ord,
Sju sår lade Hillebrand ned till jord.

23.
Hillebrand stryker sitt blodiga svärd:
Vore du ej Hilla! dette vore du värd.

24.
Min broder han tog mig vid gullgulan lock,
Så binder han mig vid sadeleknapp.

25.
Aldrig var det så liten en rot,
Som icke tog ett stycke utaf min fot.

26.
Och intet var det så liten en gren,
Som icke tog ett stycke ur Hilla lillas ben.

27.
Och när som vi kommo till första led,
Min sorgbundna moder hon ständar dervid.

28.
Då ville min broder qvälja mig,
Min moder hon ville bortsälja mig.

29.
Så sålde de mig för en klocka ny:
Hon hänger i Mariæ Kyrkeby.

30.
När moder min hörde den klockans klang,
Hennes hjerta sönder i stycken sprang."

31.
Stolts Hilla lilla slöt sitt tal härmed,
Så föll hon död ned för Drottningens knä.

*) Det ansågs för farligt, under Striden at nämne en Ridders Navn, hvilket i de gamle nordiske Viser hedder "at nämne tildöde."

Konung Göstaf I. och Dahlkarlarne*).*Andante.*

1. Ko-nung Gö - staf ri - der till Dah - lar - ne, Han tin - gar med Dahl - kar - lar sin; Men

Chri - stiern lig - ger for Sö - der - malm, Han ä - ter stu - lin svin; Chri - stiern

sit - ter i Stock - holm. Han dri - cker bådh Mjödth och Vin.

*) Text og Melodie af et Haandskrift fra Aaret 1600, der findes paa det kongelige Bibliothek i Stockholm.

2. "Hören, I mine Dahlekarlar,
Allt hvad jag bjuder uppå:
|: Velen I mig följa till Stockholm
Och slå the Jutar af?" :|
3. Thå svarade the Dahlekarlar,
De svarade alle i sänder¹:
|: "Thet stod ett slag om Långfredag²,
Wi minnas thet alle än." :|
4. Så svarade och Konung Göstaf,
Han svarade för sig så:
|: "Wi bedje Gud Fader i himmelrik,
Os må nu full bättre gå!" :|
5. Thå svarade och the Dahlekarlar,
De svarade allt förthy:
|: "Welen I vara vår Höfvidzman
Allt inför Stockholms by?" :|
6. Snöskrafr³ och Furufnatten⁴
Rätt pilen han råkar uppå:
|: Christjern hin Bloderacken⁵
Må nu ej bättre gå!" :|
7. "Gerna är jag eder Höfvidzman,"
Konung Göstaf svarar så,
|: "Welen I vara mig trogne
Allt under min fana blå?" :|
8. Thå svarade the Dahlekarlar,
The svarade all' en man:
|: "Vi blod och lifvet våga
Mod en så grymmer Tyrann." :|
9. The Dahlekarlar begynte sig rusta,
The rusta sig i dagar två,
|: The vilja följa Konung Göstaf,
Hvart ut han lägger på. :|
10. The Dahlekarlar började vanka
Allt inför Stockholms by.
|: Fler' voro the Dalepilar,
Än hagel faller af sky. :|
11. The Dahlekarlar begynte att skjuta,
The skjutit all' och en man;
|: Tjockare röko the Dahlepilar,
Än sanden på sjöstrand. :|
12. Thet var en Rytter Eric,
Så skriad' han som fler':
|: "Herre Gud nåd' oss Jutar!
Vi se ej Jutland mer!" :|
13. Konung Göstaf han rider på högan häst
I fältet af och ann;
|: "Tacka vill jag mine Dahlekarlar
För eder trohet sann. :|
14. I hafven med mig ståndit
Som trogne Svenske män;
|: Vill Gud mig lifvet unna,
Jag gör eder godt igen!" :|

No 23.

(Dands fra Södermanland.)

Fine.

Da capo al fine.

¹) alle i sänder o: Alle ad Gangen (Alle som Een). ²) — ved Upsala 1520, mellem de Svenske og Danske. ³) Snöskrafr (Snökräfvor, Snöripör), en Art Ryper. ⁴) Furufnatten o: Egern. ⁵) Bloderacken o: Blodhund.

No 24.
Sven i Rosengård¹⁾.

Andante.

Solo.

1. Hvar har du va - rit så län - ge, Du Sven i Ro - sen - gård? "Jag har va - rit i stal - let,

Tutti.

Kä - ra mo - der vår! I vän - ten mig sent; men jag kom - mer al - drig."

<p>2. Hvarför är din' kläder så blodig,
Du Sven i Rosengård?
"Hvita folan spjernte²⁾ mig,
Kära moder vår!"</p>	<p>3. Hvarför är din skjorta så blodig,
Du Sven i Rosengård?
"Jag har mördat broder min,
Kära moder vår!"</p>	<p>4. Hvert skall du då ta' vägen,
Du Sven i Rosengård?
"Jag skall rymma af landet,
Kära moder vår!"</p>
<p>5. När kommer du tillbaka,
Du Sven i Rosengård?
"När korpen han hvitnar,
Kära moder vår!"</p>	<p>6. Och när hvitnar korpen,
Du Sven i Rosengård?
"När gråsten han flyter,
Kära moder vår!"</p>	

¹⁾ Samme Emne, som det i den, under Nr. 14 aftrykte, *finske* Vise. Af en tilsvarende *skotsk* Vise findes en Oversættelse i *Herders* "Stimmen der Völker in Liedern", der er fordansket af Ingemann og begynder: "Hvi er dit Glavind saa blodrødt vel. Edvard, Edvard!"

²⁾ spjernte 3: sparkede.